

Trys algų mažinimo teisingumai:
KT sprendimas teisingumo teorijų
(Benthamo ir Rawlso) kontekste

R.K.

2013.11.26

Tikslas: reikia pasiekti bendrą algų sumažinimą 200 LTL

- Turime **visuomenę iš 2** žmonių – daugiau ir mažiau uždirbančio
- **Status quo prieš** algų mažinimą:
 - Nedaug uždirbantis gauna 1000 LTL/mėn.
 - Daug uždirbantis gauna 10000 LTL/mėn.

3 alternatyvos

- Mažinti po tiek pat litų
- Mažinti po tiek pat procentų (KT sprendimas)
- Daugiau uždirbančiam – didesniu procentu, nei mažiau uždirbančiam

Kuris mažinimo būdas maksimizuoja visuomenės gerovę

- Jeremy **Benthamo** visuomenės gerovės funkcija yra visuomenės narių **naudingumų (utility) suma**
- Johno **Rawlso** visuomenės gerovės funkcija yra visuomenės narių **naudingumų minimumas**
- **Naudingumo funkcija** šioje analizėje yra natūralus **algos logaritmas**

3 algų mažinimo "proporcingumai": kuris teisingas?		
Prieš algų mažinimą (status quo)		
	Pajamos (Y)	Naudingumas (U=ln(Y))
Nedaug uždirbantis (1)	1000	6,908
Daug uždirbantis (2)	10000	9,210
Visuomenės gerovė		
Benthamo požiūriu (W = U1 + U2))		16,118
Rawlso požiūriu (W = min(U1; U2))		6,908
Vienodai, po 100 litų		
	Pajamos (Y)	Naudingumas (U=ln(Y))
Nedaug uždirbantis (1)	900	6,802
Daug uždirbantis (2)	9900	9,200
Bendras algų sumažinimas	200	
Visuomenės gerovė		
Benthamo požiūriu (W = U1 + U2))		16,003
Rawlso požiūriu (W = min(U1; U2))		6,802
Gerovės pokytis nuo status quo		
Benthamas		-0,115
Rawlsas		-0,105
Vienodu procentu (1,8%) (Konstitucinis teismas)		
	Pajamos (Y)	Naudingumas (U=ln(Y))
Nedaug uždirbantis (1)	982	6,889
Daug uždirbantis (2)	9818	9,192
Bendras algų sumažinimas	200	
Visuomenės gerovė		
Benthamo požiūriu (W = U1 + U2))		16,081
Rawlso požiūriu (W = min(U1; U2))		6,889
Gerovės pokytis nuo status quo		
Benthamas		-0,037
Rawlsas		-0,018
Didesniu procentu (1,9%) daugiau uždirbančiam, mažesniu (1%) - kitam		
	Pajamos (Y)	Naudingumas (U=ln(Y))
Nedaug uždirbantis (1)	990	6,898
Daug uždirbantis (2)	9810	9,191
Bendras algų sumažinimas	200	
Visuomenės gerovė		
Benthamo požiūriu (W = U1 + U2))		16,089
Rawlso požiūriu (W = min(U1; U2))		6,898
Gerovės pokytis nuo status quo		
Benthamas		-0,029
Rawlsas		-0,010

Išvada

- Tiek Jeremy **Benthamo**, tiek Johno **Rawlso** teisingumo teorija **nepateisina KT sprendimo** – mažiausi visuomenės gerovės nuostoliai yra daugiau uždirbančiam algą mažinant didesniu procentu ☹️
- Būtų gerai, kad **KT būtų nuoseklus** savo doktrinoje, nes **mokesčių kontekste** tada jam pagal analogiją reiktų pasisakyti ir **prieš progresinius** pajamų mokesčius (kurie Lietuvoje jau yra, ir didžioji to priežastis – „Sodros“ mokestis be lubų; plačiau žr. www.ekonomika.org paketą Mokesčių reformai)
- Nes mokesčių atveju iškyla klausimas, **kokiu mastu** daugiau ir mažiau uždirbantieji turi **prisidėti prie viešųjų išlaidų finansavimo**

Pabaiga